

शालेय मुलांमधील दृष्टीदोष निवारणासाठी
त्यांना मोफत चष्मे पुरविण्यासाठी २२३५८४५७
या लेखाशिर्षा अंतर्गत रु. ७९.०० लक्ष इतक्या
रक्कमेच्या खरेदीस प्रशासकीय मान्यता व
निधी वितरीत करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण -१०२४/प्र.क्र.३८१/आरोग्य-७
१० वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकुल इमारत
नवीन मंत्रालय, मुंबई ४०० ००१.
दिनांक : २४ मार्च, २०२५

वाचा :-

- १) शासन निर्णय सार्वजनिक आरोग्य विभाग क्र. आरबीएसके-३७२०/प्र.क्र.३८/२०२०/आरोग्य-७,
दिनांक २३/०७/२०२१
- २) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक, क्र.अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.३४/अर्थ-३, दि.०१/०४/२०२४
- ३) सार्वजनिक आरोग्य विभाग शासन निर्णय क्र.आरबीएसके-३७२४/प्र.क्र.६७/आ-७, दिनांक
०४/०३/२०२४
- ४) अतिरिक्त संचालक, आरोग्य सेवा, कुटुंब कल्याण कार्यालय, पुणे यांचे क्र. राकुका/
आरबीएसके/कक्ष-१५क/न.क्र ५४० अ/शा. नि./३७५६६-५६९/२०२४ दिनांक ०५/०८/२०२४

प्रस्तावना :-

राज्यातील सर्व शासकीय व अनुदानित शाळांमधील ६ ते १८ वर्षे वयोगटातील मुलांमधील दृष्टीदोष निवारणासाठी त्या मुलांची नेत्र तपासणी करून दृष्टीदोषाचे वेळीच निदान करून त्यांना योग्य ते चष्मे मोफत उपलब्ध करून दिल्यास त्यांच्या शालेय गतिविधींमध्ये कोणतीही बाधा येणार नाही. त्या दृष्टीने राज्यातील शासकीय व निमशासकीय शाळांमधील विद्यार्थ्यांची नेत्र तपासणी करून शास्त्रीय पध्दतीने प्रमाणित केल्यानुसार त्यांना आवश्यकतेनुसार मोफत चष्मे पुरविण्याचा निर्णय शासनाने घेतला असून सदर कार्यक्रम हा राज्य शासनाची नवीन योजना म्हणून राबविण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. सदर योजना राबविण्यासाठी सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात अर्थसंकल्पीय तरतूदीद्वारे रु.२५.०० लक्ष व सन २०२४-२५ च्या पावसाळी अधिवेशना रु.५४.०० लक्ष पुरवणी मागणीद्वारे अशी एकूण रु.७९.०० लक्ष इतकी तरतूद करण्यात आली आहे. सदर तरतूदीतून चष्मे खरेदी करण्यासाठी रु.७९.०० लक्ष निधी वितरणास नियोजन व वित्त विभागाने मान्यता दिली आहे. सबब, सदर अनुदान राष्ट्रीय बाल स्वास्थ्य कार्यक्रमास उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील सर्व शासकीय व अनुदानित शाळांमधील ६ ते १८ वर्षे वयोगटातील मुलांमधील दृष्टीदोष निवारणासाठी राष्ट्रीय बाल स्वास्थ्य कार्यक्रमांतर्गत सर्वसाधारण वर्गवारीतून (General) सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात लेखाशिर्ष २२३५८४५७ मधून रु. ७९.०० लक्ष इतक्या रकमेचे चष्मे खरेदीस प्रशासकीय मान्यता व निधी वितरणास याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

२. उपरोक्त अनुदान वितरणासाठी शासनाच्या संदर्भाधीन क्र. १ च्या शासन निर्णयान्वये मुख्य प्रशासकीय अधिकारी (कुटुंब कल्याण, माताबाल संगोपन व शालेय आरोग्य), पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी व अतिरिक्त संचालक, आरोग्य सेवा, (कुटुंब कल्याण, माताबाल संगोपन व शालेय आरोग्य), पुणे यांना “नियंत्रण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात आले आहे.

३. सदर प्रस्तावावरील खर्च खालील प्रमाणे नमूद लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व तो सन २०२४-२५ साठी मंजूर करण्यात आलेल्या उपलब्ध तरतूदीतून भागविण्यात यावा

(रु.लाखात)

अ. क्र.	लेखाशिर्ष	अर्थसंकल्पीय तरतुद सन २०२४-२५	पावसाळी अधिवेशनात पुरवणी मागणीद्वारे उपलब्ध झालेली तरतुद	मागणी रक्कम (राज्य हिस्सा)
१	आर-१ २२३५ - सामाजिक सुरक्षा आणि कल्याण; ०२- समाज कल्याण, १०२-बाल कल्याण, ०२-शालेय विद्यार्थ्यांची आरोग्य तपासणी (०२) (०१)-दुर्बल दृष्टी सुधारण्यासाठी शालेय विद्यार्थ्यांना विनामूल्य चष्मा प्रदान करणे ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर) लेखाशिर्ष - २२३५८४५७	२५.००	५४.००	७९.००

४. सदर अनुदान सशर्त असून वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक, क्र.२०१३/प्र.क्र.८५/२०१३/अर्थसंकल्प-३, दिनांक २५ एप्रिल, २०१३ नुसार उपरोक्त निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र (UC) सादर केल्यानंतरच पुढील अनुदान वितरित करण्यात येईल.
५. वित्त विभागाच्या दिनांक २५ जुलै, २०२४ च्या शासन परिपत्रका सोबत जोडलेल्या परिशिष्टातील अनु.क्र.९ मधील मुद्दा क्र.१ ते १० मधील अटी व शर्तीची पूर्तता केली असल्याचे कार्यक्रम प्रमुख / संचालक (वित्त व लेखा), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांनी शासनास कळविले असून त्याबाबतचे प्रमाणपत्र सादर केले आहे. त्यामुळे सदरहू प्रकरणी वित्त विभागाच्या दिनांक २५ जुलै, २०२४ च्या शासन परिपत्रकाच्या परिशिष्टातील मुद्दा क्र. १ ते १० मधील अटींची पूर्तता झाली असल्याचे प्रमाणित करण्यात येत आहे
६. सदर प्रस्तावावरील खर्च शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ मधील तरतूदीनुसार आवश्यक तेथे करावयाच्या खरेदीबाबत प्रशासकीय मान्यता घेण्यात यावी.
७. सदर शासन निर्णय, वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक २१६/२०२५ व्यय-१३ दि.२१/०३/२०२५ अन्वये दिलेल्या मान्यतेच्या अनुषंगाने तसेच नियोजन विभागाचे टिप्पणी Note#२१ मध्ये दिलेल्या मान्यतेच्या अनुषंगाने निर्गमित करण्यात येत आहे
८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०३२४११३३५०४२१७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(राजेंद्र वि. कुडले)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. महालेखापाल(लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
२. महालेखापाल, (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
३. आयुक्त आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
४. संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई.
५. अति. संचालक, राज्य कुटुंब कल्याण कार्यालय, पुणे
६. सहसंचालक (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा, पुणे
७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.

८. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
९. वित्त विभाग (अर्थसंकल्प/व्यय-१३), मंत्रालय, मुंबई.
- १०.कार्यासन अर्थसंकल्प/लेखा, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मुंबई
- ११.निवडनस्ती (आरोग्य -७) .